

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIS TEISMAS

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVIVALDYBIŲ ADMINISTRACINĖS PRIEŽIŪROS ĮSTATYMO 3 STRAIPSNIO 4 DALIES (2002 M. GRUODŽIO 10 D., 2004 M. BIRŽELIO 8 D. REDAKCIJOS), 5 STRAIPSNIO 4 DALIES (2002 M. GRUODŽIO 10 D. REDAKCIJA), 7 STRAIPSNIO (2002 M. GRUODŽIO 10 D. REDAKCIJA), 8 STRAIPSNIO (2002 M. GRUODŽIO 10 D. REDAKCIJA), 9 STRAIPSNIO (2002 M. GRUODŽIO 10 D. REDAKCIJA), 11 STRAIPSNIO (2002 M. GRUODŽIO 10 D. REDAKCIJA), LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVIVALDYBIŲ ADMINISTRACINĖS PRIEŽIŪROS ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMO (2002 M. GRUODŽIO 10 D. REDAKCIJA) 2 STRAIPSNIO 2 DALIES, LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS TARNYBOS ĮSTATYMO 44 STRAIPSNIO 1 DALIES (2002 M. GRUODŽIO 10 D. REDAKCIJA), 62 STRAIPSNIO 12 DALIES (2000 M. LAPKRIČIO 21 D. REDAKCIJA), LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2003 M. GRUODŽIO 3 D. NUTARIMO NR. 1525 „DĖL VYRIAUSYBĖS ATSTOVO MARIJAMPOLĖS APSKRIČIAI ATLEIDIMO“, LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2003 M. GRUODŽIO 3 D. NUTARIMO NR. 1526 „DĖL VYRIAUSYBĖS ATSTOVO PANEVĖŽIO APSKRIČIAI ATLEIDIMO“, LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2003 M. GRUODŽIO 3 D. NUTARIMO NR. 1527 „DĖL VYRIAUSYBĖS ATSTOVO ŠIAULIŲ APSKRIČIAI ATLEIDIMO“, LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2003 M. GRUODŽIO 3 D. NUTARIMO NR. 1528 „DĖL VYRIAUSYBĖS ATSTOVO TELŠIŲ APSKRIČIAI ATLEIDIMO“ 1 PUNKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2003 M. GRUODŽIO 3 D. NUTARIMO NR. 1529 „DĖL VYRIAUSYBĖS ATSTOVO VILNIAUS APSKRIČIAI ATLEIDIMO“, LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2003 M. GRUODŽIO 10 D. NUTARIMO NR. 1578 „DĖL VYRIAUSYBĖS ATSTOVO ŠIAULIŲ APSKRIČIAI“ 1 PUNKTO ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI

2006 m. balandžio 14 d.

Vilnius

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, susidedantis iš Konstitucinio Teismo teisėjų Armano Abramavičiaus, Tomos Birmontienės, Egidijaus Kūrio, Kęstučio Lapinsko, Zenono Namavičiaus, Ramutės Ruškytės, Vytauto Sinkevičiaus, Stasio Stačioko, Romualdo Kęstučio Urbaičio,

sekretoriaujant Daivai Pitrėnaitei,

dalyvaujant suinteresuoto asmens – Lietuvos Respublikos Seimo atstovams Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Teisės departamento patarėjui Vidmondui Vėgeliui, Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Teisės departamento vyresniajam patarėjui Pranui Žukauskui,

suinteresuoto asmens – Lietuvos Respublikos Vyriausybės atstovui Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Teisės departamento direktoriaus pavaduotojui Nerijui Rudaičiui,

remdamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 102, 105 straipsniais, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 1 straipsniu, viešame Teismo posėdyje 2006 m. balandžio 11 d. išnagrinėjo bylą Nr. 28/03-28/04 pagal šiuos prašymus:

– pareiškėjo – Lietuvos Respublikos Seimo narių grupės prašymą ištirti: ar Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 3 straipsnio 4 dalis neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 35 straipsniui, 29 straipsnio 1 daliai, konstituciniams teisinės valstybės ir teisėtų lūkesčių apsaugos principams; ar minėto įstatymo 5 straipsnio 4 dalis neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsniui, 123 straipsnio 2 daliai; ar minėto įstatymo 7 straipsnis ta apimtimi, kuria nustatyta, kad nurodymus organizacinės veiklos klausimais Vyriausybės atstovui gali duoti Vyriausybės įgaliotas ministras, 8 straipsnis ta apimtimi, kuria nustatyta, kad Vyriausybės atstovas Vyriausybės įgalioto ministro patvirtinta tvarka pateikia informaciją apie savo veiklą, 9 straipsnis ta apimtimi, kuria nustatyta, kad kaip Vyriausybės atstovai vykdo savo įgaliojimus, prižiūri ir Vyriausybės atstovų veiklą koordinuoja Vyriausybės įgaliotas ministras, 11 straipsnis ta apimtimi, kuria nustatyta, kad Vyriausybės atstovo tarnybos veiklos nuostatus tvirtina Vyriausybės įgaliotas ministras, neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 123 straipsniui; ar Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymo 2 straipsnio 2 dalis, Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 44 straipsnio 1 dalies 5 punktas (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) neprieštarauja konstituciniams teisinės valstybės bei teisėtų lūkesčių apsaugos principams;

– pareiškėjo – Vilniaus apygardos administracinio teismo prašymą ištirti: ar Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymo 2 straipsnio

2 dalis, Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 44 straipsnio 1 dalies 5 punktą (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimas Nr. 1525 „Dėl Vyriausybės atstovo Marijampolės apskričiai atleidimo“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimas Nr. 1526 „Dėl Vyriausybės atstovo Panevėžio apskričiai atleidimo“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimas Nr. 1527 „Dėl Vyriausybės atstovo Šiaulių apskričiai atleidimo“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimas Nr. 1528 „Dėl Vyriausybės atstovo Telšių apskričiai atleidimo“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimas Nr. 1529 „Dėl Vyriausybės atstovo Vilniaus apskričiai atleidimo“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gruodžio 10 d. nutarimas Nr. 1578 „Dėl Vyriausybės atstovo Šiaulių apskričiai“ neprieštarauja konstituciniams teisinės valstybės ir teisėtų lūkesčių apsaugos principams.

Konstitucinio Teismo 2006 m. kovo 14 d. sprendimu nurodyti Seimo narių grupės ir Vilniaus apygardos administracinio teismo prašymai buvo sujungti į vieną bylą ir jai suteiktas numeris 28/03-28/04.

Konstitucinis Teismas

nustatė:

I

1. Pareiškėjas – Seimo narių grupė kreipėsi į Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti: ar Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 3 straipsnio 4 dalis neprieštarauja Konstitucijos 35 straipsniui, 29 straipsnio 1 daliai, konstituciniams teisinės valstybės ir teisėtų lūkesčių apsaugos principams; ar minėto įstatymo 5 straipsnio 4 dalis neprieštarauja Konstitucijos 5 straipsniui, 123 straipsnio 2 daliai; ar minėto įstatymo 7 straipsnis ta apimtimi, kuria nustatyta, kad nurodymus organizacinės veiklos klausimais Vyriausybės atstovui gali duoti Vyriausybės įgaliotas ministras, 8 straipsnis ta apimtimi, kuria nustatyta, kad Vyriausybės atstovas Vyriausybės įgalioto ministro patvirtinta tvarka pateikia informaciją apie savo veiklą, 9 straipsnis ta apimtimi, kuria nustatyta, kad kaip Vyriausybės atstovai vykdo savo įgaliojimus, prižiūri ir Vyriausybės atstovų veiklą koordinuoja Vyriausybės įgaliotas ministras, 11 straipsnis ta apimtimi, kuria nustatyta, kad Vyriausybės atstovo tarnybos veiklos nuostatus tvirtina Vyriausybės įgaliotas ministras, neprieštarauja Konstitucijos 123 straipsniui; ar Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymo 2 straipsnio 2 dalis, Valstybės tarnybos įstatymo 44 straipsnio 1 dalies 5 punktą (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) neprieštarauja konstituciniams teisinės valstybės ir teisėtų lūkesčių apsaugos principams.

2. Pareiškėjas – Vilniaus apygardos administracinis teismas nagrinėjo administracinę bylą. Teismas nutartimi sustabdė bylos nagrinėjimą ir kreipėsi į Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar

Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymo 2 straipsnio 2 dalis, Valstybės tarnybos įstatymo 44 straipsnio 1 dalies 5 punktą (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija), Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimas Nr. 1525 „Dėl Vyriausybės atstovo Marijampolės apskrčiai atleidimo“, Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimas Nr. 1526 „Dėl Vyriausybės atstovo Panevėžio apskrčiai atleidimo“, Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimas Nr. 1527 „Dėl Vyriausybės atstovo Šiaulių apskrčiai atleidimo“, Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimas Nr. 1528 „Dėl Vyriausybės atstovo Telšių apskrčiai atleidimo“, Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimas Nr. 1529 „Dėl Vyriausybės atstovo Vilniaus apskrčiai atleidimo“, Vyriausybės 2003 m. gruodžio 10 d. nutarimas Nr. 1578 „Dėl Vyriausybės atstovo Šiaulių apskrčiai“ neprieštarauja konstituciniams teisinės valstybės ir teisėtų lūkesčių apsaugos principams.

II

1. Pareiškėjas – Seimo narių grupė savo prašymą grindžia šiais argumentais.

1.1. Pagal Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 3 straipsnio 4 dalį Vyriausybės atstovas negali dalyvauti politinių partijų ir politinių organizacijų veikloje; taigi tam tikriems valstybės tarnautojams – Vyriausybės atstovams yra atimta teisė dalyvauti politinių partijų ir politinių organizacijų veikloje. Pareiškėjui kilo abejonių, ar tokia nuostata neprieštarauja: Konstitucijos 29 straipsnio 1 daliai, kurioje yra įtvirtinta visų asmenų lygybė įstatymui, teismui ir kitoms valstybės institucijoms ar pareigūnams; Konstitucijos 35 straipsniui, laiduojančiam piliečiams teisę laisvai vienytis į bendrijas, politines partijas ar asociacijas, jei šie tikslai ir veikla nėra priešingi Konstitucijai ir įstatymams; konstituciniams teisinės valstybės ir teisėtų lūkesčių apsaugos principams (nes tuo metu, kai Vyriausybės atstovai buvo paskirti, dalyvauti politinių partijų veikloje jiems nebuvo draudžiama).

1.2. Pagal Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 4 straipsnį Vyriausybės atstovų pagrindinė funkcija yra prižiūrėti savivaldybės institucijų (pareigūnų) aktų teisėtumą. Kadangi Konstitucijos 123 straipsnio 2 dalyje nėra detalizuota, kokių būtent aktų teisėtumą turi kontroliuoti Vyriausybės atstovai, jie turi tikrinti ne tik norminio pobūdžio, bet ir individualių savivaldybės aktų teisėtumą. Pareiškėjo nuomone, Vyriausybės atstovo kompetencija Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 5 straipsnio 4 dalimi buvo nepagrįstai susiaurinta, nes iš jo buvo atimta teisė nagrinėti fizinių ir juridinių asmenų skundus, nagrinėtinus administracinių bylų teisenos tvarka. Pareiškėjui kilo abejonių, ar toks teisinis reguliavimas neprieštarauja Konstitucijos 5 straipsniui, kuriame nustatyta, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, 123 straipsnio 2 daliai, pagal kurią Vyriausybės skiriami atstovai prižiūri, ar savivaldybės laikosi Konstitucijos ir įstatymų, ar vykdo Vyriausybės sprendimus.

1.3. Pagal Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymo 2 straipsnio 2 dalį Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymu nustatytas Vyriausybės atstovo skyrimo į

pareigas terminas taikomas ir Vyriausybės atstovams, paskirtiems iki Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymo įsigaliojimo. Pagal Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 3 straipsnio 1 dalį Vyriausybės atstovas į pareigas skiriamas ketveriems metams ir iš jų atleidžiamas Valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka. Pagal Valstybės tarnybos įstatymo 44 straipsnio 1 dalies 5 punktą (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) Vyriausybės atstovo kadencijos pradžia – Valstybės tarnybos įstatymo įsigaliojimo data. Taigi buvo nustatytas įstatymo taikymas atgaline data: 2002 m. gruodžio 10 d. buvo nustatyta, kad Vyriausybės atstovų kadencijos pradžia – 1999 m. liepos 30 d. Tuo tarpu teisinėje valstybėje veikia principas *lex retro non agit*. Todėl pareiškėjui kilo abejonių, ar minėtos Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymo 2 straipsnio 2 dalies ir Valstybės tarnybos įstatymo 44 straipsnio 1 dalies 5 punkto (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) nuostatos neprieštarauja konstituciniams teisinės valstybės ir teisėtų lūkesčių apsaugos principams.

1.4. Pagal Konstituciją yra tik vienas subjektas, turintis valdingų įgaliojimų Vyriausybės atstovų atžvilgiu, – tai Vyriausybė. Pareiškėjui kilo abejonių, ar Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 7, 8, 9 ir 11 straipsnių nuostatos, nustatančios Vyriausybės įgalioto ministro valdingus įgaliojimus Vyriausybės atstovo atžvilgiu, neprieštarauja Konstitucijos 123 straipsniui.

2. Pareiškėjas – Vilniaus apygardos administracinis teismas savo prašymą grindžia šiais argumentais.

2.1. Pagal 2002 m. gruodžio 10 d. priimto Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymo 2 straipsnio 2 dalį Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymu nustatytas Vyriausybės atstovo skyrimo į pareigas terminas taikomas ir iki šio įstatymo įsigaliojimo paskirtiems Vyriausybės atstovams, t. y. buvo nustatytas įstatymo taikymas atgaline data. Pagal Valstybės tarnybos įstatymo 44 straipsnio 1 dalies 5 punktą (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) valstybės tarnautojas atleidžiamas iš pareigų, kai pasibaigia Vyriausybės atstovo (įstaigos vadovo) kadencija, kurios pradžia – Valstybės tarnybos įstatymo įsigaliojimo data; taigi 2002 m. gruodžio 10 d. buvo nustatyta, kad Vyriausybės atstovų kadencijos pradžia – 1999 m. liepos 30 d.

2.2. Vyriausybės atstovai buvo paskirti Vyriausybės 1999 m. gruodžio 2 d. nutarimu Nr. 1335 „Dėl Vyriausybės atstovų paskyrimo“, vadovaujantis tuo metu galiojusiais Valstybės tarnybos įstatymu (1999 m. liepos 8 d. redakcija) ir Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymu (1998 m. gegužės 14 d. redakcija), nenustačiusiais termino, kuriam jie buvo paskirti ar galėjo būti paskirti į šias pareigas. Taigi asmenys galėjo tikėtis, kad į minėtas pareigas jie yra paskirti neterminuotai ir gali būti atleisti iš šių pareigų tik bendrais pagrindais, o ne pasibaigus kokiam nors terminui. Tačiau ginčijamais Vyriausybės nutarimais Vyriausybės atstovai Vilniaus, Šiaulių, Panevėžio, Marijampolės ir Telšių apskrityse buvo atleisti iš atitinkamų pareigų pagal Valstybės tarnybos įstatymo 44 straipsnio 1 dalies 5 punktą (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija).

III

Rengiant bylą Konstitucinio Teismo posėdžiui buvo gauti suinteresuoto asmens – Seimo atstovų P. Žukausko ir V. Vėgelio, taip pat suinteresuoto asmens – Vyriausybės atstovo N. Rudaičio rašytiniai paaiškinimai, kuriuose teigiama, kad ginčijami teisės aktai (jų dalys) neprieštarauja Konstitucijai.

1. Suinteresuoto asmens – Seimo atstovas P. Žukauskas savo poziciją grindžia šiais argumentais.

1.1. Valstybės tarnautojų teises ir pareigas lemia jų pareigybių paskirtis, vykdomų funkcijų visuomeninė svarba. Valstybės tarnautojų teisių ir pareigų apimtis priklauso nuo vykdomų funkcijų pobūdžio. Kad būtų užtikrintas kiekvieno valstybės tarnautojo veiklos maksimalus skaidrumas ir efektyvumas, yra leistina, netgi būtina nustatyti skirtingą kai kurių valstybės tarnautojų teisių (taip pat ir teisės dalyvauti politinių partijų veikloje) apimtį; juk konstitucinės politinės ir pilietinės teisės nėra absoliučios. Vyriausybės atstovo funkcijos yra susijusios su savivaldybių institucijų priimamų sprendimų teisėtumo priežiūra. Savivaldybių tarybos sudaromos vien partiniu pagrindu. Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 3 straipsnio 4 dalyje nustatytas draudimas Vyriausybės atstovui dalyvauti politinių partijų ir politinių organizacijų veikloje užtikrina viešojo intereso apsaugą ir nėra neproporcingas, jis nevertintinas kaip konstitucinio lygiateisiškumo principo pažeidimas.

1.2. Pagal Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 4 ir 5 straipsnius Vyriausybės atstovas gali savo nuožiūra ir iniciatyva tikrinti visų be išimties, taip pat ir individualaus pobūdžio, savivaldybių teisės aktų teisėtumą. Iš Konstitucijos nekyla pareiga Vyriausybės atstovui vykdyti ikiteisminės ginčų nagrinėjimo institucijos funkcijas, todėl Savivaldybių administracinės priežiūros įstatyme nustatyta Vyriausybės atstovo kompetencija visiškai atitinka nustatytąją Konstitucijoje.

1.3. Pasak P. Žukausko, ginčijama Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymo 2 straipsnio 2 dalies nuostata nepakeitė iki tol galiojusio teisinio reguliavimo, nes iki Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymo įsigaliojimo galiojusioje Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje (2000 m. gruodžio 21 d. redakcija) buvo nustatyta tokios pačios – ketverių metų – trukmės Vyriausybės atstovo kadencija.

Ginčijamame Valstybės tarnybos įstatymo 44 straipsnio 1 dalies 5 punkte yra ne nustatyta įstaigų vadovų kadencijos pradžia, o nurodyta, kad tam tikros grupės įstaigų vadovų kadencija objektyviai prasidėjo įsigaliojus šiame punkte nurodytam įstatymui: Vyriausybės atstovo, paskirto pagal iki tol galiojusį Valdininkų įstatymą, kadencijos pradžia yra Valstybės tarnybos įstatymo įsigaliojimo data, o ne to vadovo ankstesnė paskyrimo data.

2. Suinteresuoto asmens – Seimo atstovas V. Vėgelis savo poziciją grindžia šiais

argumentais.

2.1. Iki Valstybės tarnybos įstatymo įsigaliojimo Vyriausybės atstovai Seimo 1998 m. birželio 16 d. nutarimu Nr. VIII-795 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės valdymo tarnybos „A“ lygio valdininkų sąrašo pakeitimo ir papildymo“ buvo priskirti „A“ lygio valdininkų kategorijai. Pagal 1999 m. liepos 30 d. įsigaliojusio Valstybės tarnybos įstatymo 62 straipsnį Vyriausybės atstovo, kaip valstybės valdininko, statusas turėjo pasikeisti: jie turėjo tapti valstybės tarnautojais. Vyriausybės atstovo tarnyba buvo priskirta prie valstybės ir savivaldybių įstaigų, o Vyriausybės atstovas – prie šių įstaigų vadovų. Valstybės tarnybos įstatymo 2 straipsnio 10 dalyje įstaigos vadovo darbas buvo numatytas tik nustatytos kadencijos laikotarpiui. Šio įstatymo 62 straipsnio 4 dalyje buvo nustatyta, kad „A“ lygio valdininkai tampa politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojais. Jų tarnyba turėjo baigtis kartu su juos paskyrusių valstybės politikų kadencija ar pasibaigus šių politikų įgaliojimams (Valstybės tarnybos įstatymo 15 straipsnio 5 dalis (1999 m. liepos 8 d. redakcija)). Pagal Valstybės tarnybos įstatymo 62 straipsnio 5 dalį (2000 m. rugpjūčio 29 d. redakcija) Vyriausybės atstovas prie valstybės tarnautojų – įstaigų vadovų buvo priskirtas teisės aktų nustatytam laikotarpiui, kuris turėjo būti ne trumpesnis negu 4 metai ir ne ilgesnis negu 5 metai ir kurio pradžia buvo Valstybės tarnybos įstatymo įsigaliojimo data. Tad Vyriausybės 1999 m. gruodžio 2 d. nutarimu Nr. 1335 „Dėl Vyriausybės atstovų skyrimo“ paskirti Vyriausybės atstovai apskrityse negalėjo tikėtis, kad jie į šias pareigas buvo paskirti neterminuotai ir iš jų gali būti atleisti tik bendrais pagrindais.

2.2. Įsigaliojus Valstybės tarnybos įstatymui, Vyriausybės atstovo pareigos buvo susietos su tam tikru terminu. 2002 m. gruodžio 31 d. įsigaliojusio Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje buvo pakartota iki tol galiojusio Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 8 straipsnio 1 dalies (2000 m. gruodžio 21 d. redakcija) nuostata, įtvirtinanti Vyriausybės atstovų tarnybos terminuotą pobūdį, taigi įstatymo taikymas atgaline data nebuvo nustatytas.

3. Suinteresuoto asmens – Vyriausybės atstovas N. Rudaitis savo poziciją grindžia šiais argumentais.

Vyriausybės nutarimai yra individualūs teisės taikymo aktai, todėl ginčijamų Vyriausybės nutarimų atitiktis Konstitucijai galėtų būti vertinama tik tuo aspektu, ar Vyriausybė, priimdama atitinkamus nutarimus, tinkamai įgyvendino atitinkamas Konstitucijos, Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo nuostatas, reglamentuojančias Vyriausybės atstovų atleidimą, taip pat teisės aktų, reglamentuojančių Vyriausybės nutarimų priėmimą, paskelbimą ir įsigaliojimą, nuostatas. Ginčijami Vyriausybės nutarimai buvo priimti vadovaujantis Vyriausybės įstatymo 22 straipsnio 14 punktu, laikantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamente nustatytų procedūrų, jie buvo

paskelbti ir įsigaliojo nepažeidžiant Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų paskelbimo ir įsigaliojimo tvarkos įstatymo nuostatų, jais buvo įgyvendintos atitinkamos Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymo ir Valstybės tarnybos įstatymo nuostatos, o ne sukurtos ar panaikintos Vyriausybės atstovų teisės.

IV

1. Konstitucinio Teismo posėdyje suinteresuoto asmens – Seimo atstovai P. Žukauskas ir V. Vėgelis, taip pat suinteresuoto asmens – Vyriausybės atstovas N. Rudaitis iš esmės pakartojo savo rašytiniuose paaiškinimuose išdėstytus argumentus.

2. P. Žukauskas atkreipė dėmesį ir į tai, kad įsigaliojus Seimo 2004 m. birželio 8 d. priimtam Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymui, kurio 1 straipsniu buvo pakeistas ir nauja redakcija išdėstytas Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymas (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija su vėlesniais pakeitimais ir papildymais), nebeliko šioje konstitucinės justicijos byloje ginčijamų Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 7, 8, 9 ir 11 straipsnių (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) nuostatų. P. Žukausko nuomone, ši bylos dalis nutrauktina.

Konstitucinis Teismas

konstatuoja:

I

1. Pareiškėjas – Seimo narių grupė prašo ištirti, ar Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 3 straipsnio 4 dalis neprieštarauja Konstitucijos 35 straipsniui, 29 straipsnio 1 daliai, konstituciniams teisinės valstybės ir teisėtų lūkesčių apsaugos principams; ar minėto įstatymo 5 straipsnio 4 dalis neprieštarauja Konstitucijos 5 straipsniui, 123 straipsnio 2 daliai; ar minėto įstatymo 7 straipsnis ta apimtimi, kuria nustatyta, kad nurodymus organizacinės veiklos klausimais Vyriausybės atstovui gali duoti Vyriausybės įgaliotas ministras, 8 straipsnis ta apimtimi, kuria nustatyta, kad Vyriausybės atstovas Vyriausybės įgalioto ministro patvirtinta tvarka pateikia informaciją apie savo veiklą, 9 straipsnis ta apimtimi, kuria nustatyta, kad kaip Vyriausybės atstovai vykdo savo įgaliojimus, prižiūri ir Vyriausybės atstovų veiklą koordinuoja Vyriausybės įgaliotas ministras, 11 straipsnis ta apimtimi, kuria nustatyta, kad Vyriausybės atstovo tarnybos veiklos nuostatus tvirtina Vyriausybės įgaliotas ministras, neprieštarauja Konstitucijos 123 straipsniui; ar Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymo 2 straipsnio 2 dalis, Valstybės tarnybos įstatymo 44 straipsnio 1 dalies 5 punktas (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) neprieštarauja konstituciniams teisinės valstybės ir teisėtų lūkesčių apsaugos principams.

2. Pareiškėjas – Vilniaus apygardos administracinis teismas prašo ištirti, ar Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymo 2 straipsnio 2 dalis, Valstybės tarnybos įstatymo 44 straipsnio 1 dalies 5 punktas (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija), Vyriausybės 2003 m.

gruodžio 3 d. nutarimas Nr. 1525 „Dėl Vyriausybės atstovo Marijampolės apskričiai atleidimo“, Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimas Nr. 1526 „Dėl Vyriausybės atstovo Panevėžio apskričiai atleidimo“, Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimas Nr. 1527 „Dėl Vyriausybės atstovo Šiaulių apskričiai atleidimo“, Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimas Nr. 1528 „Dėl Vyriausybės atstovo Telšių apskričiai atleidimo“, Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimas Nr. 1529 „Dėl Vyriausybės atstovo Vilniaus apskričiai atleidimo“, Vyriausybės 2003 m. gruodžio 10 d. nutarimas Nr. 1578 „Dėl Vyriausybės atstovo Šiaulių apskričiai“ neprieštarauja konstituciniams teisinės valstybės ir teisėtų lūkesčių apsaugos principams.

3. Konstatuotina, kad yra abejojama ir Konstitucinio Teismo prašoma ištirti:

– ar Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 3 straipsnio 4 dalis (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) neprieštaravo Konstitucijos 35 straipsnio 1 daliai, 29 straipsnio 1 daliai, konstituciniams teisinės valstybės ir teisėtų lūkesčių apsaugos principams;

– ar Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 5 straipsnio 4 dalis (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) neprieštaravo Konstitucijos 5 straipsnio 3 daliai, 123 straipsnio 2 daliai;

– ar Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 7 straipsnis (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) ta apimtimi, kuria nustatyta, kad nurodymus organizacinės veiklos klausimais Vyriausybės atstovui gali duoti Vyriausybės įgaliotas ministras, neprieštaravo Konstitucijos 123 straipsnio 2, 3 dalims;

– ar Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 8 straipsnis (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) ta apimtimi, kuria nustatyta, kad Vyriausybės atstovas Vyriausybės įgalioto ministro patvirtinta tvarka pateikia informaciją apie savo veiklą, neprieštaravo Konstitucijos 123 straipsnio 2, 3 dalims;

– ar Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 9 straipsnis (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) ta apimtimi, kuria nustatyta, kad kaip Vyriausybės atstovai vykdo savo įgaliojimus, prižiūri ir Vyriausybės atstovų veiklą koordinuoja Vyriausybės įgaliotas ministras, neprieštaravo Konstitucijos 123 straipsnio 2, 3 dalims;

– ar Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 11 straipsnis (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) ta apimtimi, kuria nustatyta, kad Vyriausybės atstovo tarnybos veiklos nuostatus tvirtina Vyriausybės įgaliotas ministras, neprieštaravo Konstitucijos 123 straipsnio 2, 3 dalims;

– ar Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymo (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) 2 straipsnio 2 dalis neprieštarauja konstituciniams teisinės valstybės ir teisėtų lūkesčių apsaugos principams;

– ar Valstybės tarnybos įstatymo 44 straipsnio 1 dalies (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) nuostata „Valstybės tarnautojas atleidžiamas iš pareigų, kai: <...> 5) pasibaigia <...> Vyriausybės atstovo (įstaigos vadovo) kadencija, kurios pradžia – Valstybės tarnybos įstatymo (Žin., 1999, Nr.

66-2130) įsigaliojimo data“ neprieštaravo konstituciniams teisinės valstybės ir teisėtų lūkesčių apsaugos principams;

– ar Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimas Nr. 1525 „Dėl Vyriausybės atstovo Marijampolės apskričiai atleidimo“ neprieštarauja konstituciniams teisinės valstybės ir teisėtų lūkesčių apsaugos principams;

– ar Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimas Nr. 1526 „Dėl Vyriausybės atstovo Panevėžio apskričiai atleidimo“ neprieštarauja konstituciniams teisinės valstybės ir teisėtų lūkesčių apsaugos principams;

– ar Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimas Nr. 1527 „Dėl Vyriausybės atstovo Šiaulių apskričiai atleidimo“ neprieštarauja konstituciniams teisinės valstybės ir teisėtų lūkesčių apsaugos principams;

– ar Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. 1528 „Dėl Vyriausybės atstovo Telšių apskričiai atleidimo“ 1 punktas neprieštarauja konstituciniams teisinės valstybės ir teisėtų lūkesčių apsaugos principams;

– ar Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimas Nr. 1529 „Dėl Vyriausybės atstovo Vilniaus apskričiai atleidimo“ neprieštarauja konstituciniams teisinės valstybės ir teisėtų lūkesčių apsaugos principams;

– ar Vyriausybės 2003 m. gruodžio 10 d. nutarimo Nr. 1578 „Dėl Vyriausybės atstovo Šiaulių apskričiai“ 1 punktas neprieštarauja konstituciniams teisinės valstybės ir teisėtų lūkesčių apsaugos principams.

II

Dėl Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 3 straipsnio 4 dalies (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) atitikties Konstitucijos 35 straipsnio 1 daliai, 29 straipsnio 1 daliai, konstituciniams teisinės valstybės ir teisėtų lūkesčių apsaugos principams.

1. Seimas 1998 m. gegužės 14 d. priėmė Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymą, kuris įsigaliojo 1998 m. birželio 3 d. Šis įstatymas ne kartą buvo keičiamas, o Seimo 2002 m. gruodžio 10 d. priimto Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymo 1 straipsniu jis buvo pakeistas ir išdėstytas nauja redakcija. Naujos redakcijos Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymas įsigaliojo 2002 m. gruodžio 31 d.

2. Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 3 straipsnio 4 dalyje (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) buvo nustatyta: „Vyriausybės atstovas negali dalyvauti politinių partijų ir politinių organizacijų veikloje.“

3. Nors Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymas (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) buvo keičiamas, jo 3 straipsnio 4 dalis liko nepakeista ir nepapildyta iki pat 2004 m. birželio 24 d., kai įsigaliojo Seimo 2004 m. birželio 8 d. priimtas Savivaldybių administracinės

priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymas, kurio 1 straipsniu Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymas (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija su vėlesniais pakeitimais ir papildymais) buvo pakeistas ir išdėstytas nauja redakcija.

4. Konstitucijos 35 straipsnio 1 dalyje piliečiams laiduojama teisė laisvai vienytis į *inter alia* politines partijas, jei šių tikslai ir veikla nėra priešingi Konstitucijai ir įstatymams, yra viena pagrindinių demokratinės valstybės piliečio teisių. Konstitucinis Teismas 2000 m. gruodžio 21 d. nutarime yra konstatavęs, kad konstitucinės teisės laisvai vienytis į politines partijas turinį sudaro teisė kurti politines partijas, teisė įstoti į jas ir dalyvauti jų veikloje; Konstitucijoje laiduojama teisė savo valia nuspręsti, priklausyti ar nepriklausyti kuriai nors politinei partijai; asmuo šią konstitucinę teisę įgyvendina laisva valia, o ši asmens laisva valia yra pamatinis narystės politinėse partijose principas.

Piliečių konstitucinė teisė laisvai vienytis į *inter alia* politines partijas ir politines organizacijas (kuri, kaip minėta, apima piliečių teisę dalyvauti politinių partijų veikloje) nėra absoliuti, ji gali būti ribojama įstatymu, tačiau ne daugiau, negu leidžia pati Konstitucija. Šiame kontekste pažymėtina, kad įstatymu nustatant minėtos konstitucinės teisės ribojimus, *inter alia* draudžiant piliečiams dalyvauti politinių partijų veikloje, privalu paisyti Konstitucijos normų ir principų, *inter alia* Konstitucijos 29 straipsnyje įtvirtinto asmenų lygiateisiškumo principo, konstitucinio teisinės valstybės principo.

Konstitucinės teisės laisvai vienytis į politines partijas ir politines organizacijas apribojimai ir draudimai yra nustatyti pačioje Konstitucijoje: Konstitucijos 113 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad teisėjas negali dalyvauti politinių partijų ir kitų politinių organizacijų veikloje; Konstitucijos 141 straipsnyje įtvirtinta, kad politinių partijų ir politinių organizacijų veikloje negali dalyvauti asmenys, atliekantys tikrąją karo arba alternatyviąją tarnybą, taip pat neišėję krašto apsaugos sistemos, policijos ir vidaus tarnybos karininkai, puskarininkiai ir liktiniai, kitų sukarintų ir saugumo tarnybų apmokami pareigūnai; Konstitucijos 118 straipsnio 3 dalies nuostata, kad prokuroras, vykdydamas savo funkcijas, yra nepriklausomas ir klauso tik įstatymo, suponuoja ir draudimą prokurorams būti politinių partijų ir politinių organizacijų nariais, dalyvauti jų veikloje; pagal Konstitucijos 83 straipsnio 2 dalį asmuo, išrinktas Respublikos Prezidentu, turi sustabdyti savo veiklą politinėse partijose ir politinėse organizacijose iki naujos Respublikos Prezidento rinkimų kampanijos pradžios. Šiame kontekste paminėtina ir tai, kad Konstitucijos 35 straipsnyje įtvirtinta piliečių teisė laisvai vienytis į politines partijas gali būti laikinai apribota, įvedus karo ar nepaprastąją padėtį (Konstitucijos 145 straipsnis).

5. Sprendžiant, ar Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 3 straipsnio 4 dalis (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) neprieštaravo Konstitucijai, pažymėtina, kad nei Konstitucijoje *expressis verbis* yra nustatytas, nei iš jos nuostatų gali būti kildinamas draudimas politinių partijų ar

politinių organizacijų nariais būti ir (arba) jų veikloje dalyvauti Vyriausybės atstovams. Tokio draudimo negalima nustatyti įstatymu arba kitu teisės aktu.

Kartu pabrėžtina, kad Konstitucija nedraudžia įstatymų leidėjui įstatymu nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kuris sudarytų prielaidas užtikrinti, kad Vyriausybės atstovų veikla būtų orientuota ne partinių interesų tenkinimui, kad šių pareigų teikiamomis galimybėmis nebūtų piktnaudžiaujama. Įstatymu reguliuojant atitinkamus santykius turi būti paisoma Konstitucijos.

6. Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus darytina išvada, kad Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 3 straipsnio 4 dalis (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) prieštaravo Konstitucijos 35 straipsnio 1 daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui.

7. Konstatavęs, kad Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 3 straipsnio 4 dalis (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) prieštaravo Konstitucijos 35 straipsnio 1 daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui, Konstitucinis Teismas šioje konstitucinės justicijos byloje toliau netirs Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 3 straipsnio 4 dalies (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) atitikties Konstitucijos 29 straipsnio 1 daliai, konstituciniam teisėtų lūkesčių apsaugos principui.

8. Seimas 2004 m. birželio 8 d. priėmė Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymą, kurio 1 straipsniu Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymas (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija su vėlesniais pakeitimais ir papildymais) buvo pakeistas ir išdėstytas nauja redakcija. Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymas (2004 m. birželio 8 d. redakcija) įsigaliojo 2004 m. birželio 24 d.

9. Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 3 straipsnio 4 dalyje (2004 m. birželio 8 d. redakcija) nustatyta: „Vyriausybės atstovas negali dalyvauti politinių partijų veikloje.“

10. Konstatavus, kad Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 3 straipsnio 4 dalis (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) prieštaravo Konstitucijos 35 straipsnio 1 daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui, konstatuotina ir tai, kad Konstitucijos 35 straipsnio 1 daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui prieštarauja ir Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 3 straipsnio 4 dalis (2004 m. birželio 8 d. redakcija).

III

Dėl Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 5 straipsnio 4 dalies (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) atitikties Konstitucijos 5 straipsnio 3 daliai, 123 straipsnio 2 daliai.

1. Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 5 straipsnio 4 dalyje (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) buvo nustatyta: „Fizinių ir juridinių asmenų skundų, nagrinėtinų administracinių bylų teisenos tvarka, Vyriausybės atstovas nenagrinėja.“

2. Sprendžiant, ar Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 5 straipsnio 4 dalis (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) neprieštaravo Konstitucijai, pažymėtina, kad pagal Konstitucijos

123 straipsnio 3 dalį Vyriausybės atstovo įgaliojimus ir jų vykdymo tvarką nustato įstatymas. Taigi nustatyti Vyriausybės atstovo įgaliojimus paliekama įstatymų leidėjui (be abejo, paisant Konstitucijos, *inter alia* Vyriausybės atstovų konstitucinio instituto paskirties, Konstitucijoje įtvirtintų Vyriausybės atstovų funkcijų); šioje srityje įstatymų leidėjas turi plačią diskreciją, jis gali nustatyti labai įvairius Vyriausybės atstovo įgaliojimus, taip pat ir tokius, kurie nedubliuotų įstatymuose įtvirtintų kitų institucijų (pareigūnų) įgaliojimų.

Tai, kad pagal Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 5 straipsnio 4 dalį (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) Vyriausybės atstovas nenagrinėja fizinių ir juridinių asmenų skundų, nagrinėtinų administracinių bylų teisenos tvarka, nereiškia, jog yra ribojamos Vyriausybės atstovo galimybės gauti iš fizinių ar juridinių asmenų jo konstitucinėms funkcijoms vykdyti (prižiūrėti, ar savivaldybės laikosi Konstitucijos ir įstatymų, ar vykdo Vyriausybės sprendimus) reikalingą informaciją arba galimybės minėtiems fiziniams ar juridiniams asmenims ginti savo pažeistas teises. Taigi toks teisinis reguliavimas anaipol nereiškia, jog yra nukrypstama nuo Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalies reikalavimo, kad valdžios įstaigos tarnautų žmonėms, taip pat jog yra nepaisoma Konstitucijos 123 straipsnio 2 dalies nuostatos, kad ar savivaldybės laikosi Konstitucijos ir įstatymų, ar vykdo Vyriausybės sprendimus, prižiūri Vyriausybės skiriami atstovai.

3. Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus darytina išvada, kad Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 5 straipsnio 4 dalis (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) neprieštaravo Konstitucijos 5 straipsnio 3 daliai, 123 straipsnio 2 daliai.

IV

Dėl Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 7 straipsnio (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) ta apimtimi, kuria nustatyta, kad nurodymus organizacinės veiklos klausimais Vyriausybės atstovui gali duoti Vyriausybės įgaliotas ministras, 8 straipsnio (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) ta apimtimi, kuria nustatyta, kad Vyriausybės atstovas Vyriausybės įgalioto ministro patvirtinta tvarka pateikia informaciją apie savo veiklą, 9 straipsnio (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) ta apimtimi, kuria nustatyta, kad kaip Vyriausybės atstovai vykdo savo įgaliojimus, prižiūri ir Vyriausybės atstovų veiklą koordinuoja Vyriausybės įgaliotas ministras, 11 straipsnio (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) ta apimtimi, kuria nustatyta, kad Vyriausybės atstovo tarnybos veiklos nuostatus tvirtina Vyriausybės įgaliotas ministras, atitikties Konstitucijos 123 straipsnio 2, 3 dalims.

1. Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 7 straipsnyje (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) buvo nustatyta: „Vyriausybė arba Ministras Pirmininkas gali pavesti Vyriausybės atstovui iširti, ar savivaldybės laikosi Konstitucijos ir įstatymų, ar vykdo Vyriausybės sprendimus. Nurodymus organizacinės veiklos klausimais Vyriausybės atstovui gali duoti Ministras Pirmininkas arba Vyriausybės įgaliotas ministras.“

Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 8 straipsnyje (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) buvo nustatyta: „Vyriausybės atstovas kiekvieną pusmetį Vyriausybės įgalioto ministro patvirtinta tvarka pateikia informaciją apie savo veiklą Vyriausybei, apskrities viršininkui, prižiūrimoms savivaldybėms.“

Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 9 straipsnyje (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) buvo nustatyta: „Kaip Vyriausybės atstovai vykdo savo įgaliojimus, prižiūri ir Vyriausybės atstovų veiklą koordinuoja Vyriausybė arba jos įgaliotas ministras.“

Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 11 straipsnyje (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) buvo nustatyta: „Vyriausybės atstovo tarnybą steigia ir valstybės tarnautojų pareigybių skaičių nustato Vyriausybė. Vyriausybės atstovo tarnyba išlaikoma iš valstybės biudžeto. Jos uždavinys – padėti Vyriausybės atstovui įgyvendinti įgaliojimus ir teises. Vyriausybės atstovo tarnybos veiklos nuostatus tvirtina Vyriausybės įgaliotas ministras.“

2. Minėta, kad pareiškėjui – Seimo narių grupei kilo abejonių, ar Konstitucijos 123 straipsnio 2, 3 dalims neprieštaravo Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 7 straipsnis (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) ta apimtimi, kuria nustatyta, kad nurodymus organizacinės veiklos klausimais Vyriausybės atstovui gali duoti Vyriausybės įgaliotas ministras, 8 straipsnis (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) ta apimtimi, kuria nustatyta, kad Vyriausybės atstovas Vyriausybės įgalioto ministro patvirtinta tvarka pateikia informaciją apie savo veiklą, 9 straipsnis (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) ta apimtimi, kuria nustatyta, kad kaip Vyriausybės atstovai vykdo savo įgaliojimus, prižiūri ir Vyriausybės atstovų veiklą koordinuoja Vyriausybės įgaliotas ministras, ir 11 straipsnis (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) ta apimtimi, kuria nustatyta, kad Vyriausybės atstovo tarnybos veiklos nuostatus tvirtina Vyriausybės įgaliotas ministras.

Minėta ir tai, kad Seimo 2004 m. birželio 8 d. priimto ir 2004 m. birželio 24 d. įsigaliojusio Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymo 1 straipsniu Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymas (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija su vėlesniais pakeitimais ir papildymais) buvo pakeistas ir išdėstytas nauja redakcija.

Savivaldybių administracinės priežiūros įstatyme (2004 m. birželio 8 d. redakcija su vėlesniais pakeitimais ir papildymais) nėra nuostatų, kurios pakartotų Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 7 straipsnio (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija), 8 straipsnio (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija), 9 straipsnio (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija), 11 straipsnio (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) ginčijamas nuostatas.

3. Pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 69 straipsnio 4 dalį (1996 m. liepos 11 d. redakcija) ginčijamo teisės akto panaikinimas yra pagrindas priimti sprendimą pradėti teisei nutraukti. Konstitucinis Teismas savo aktuose ne kartą yra konstatavęs, kad nutraukti pradėtą teiseną Konstitucinio Teismo įstatymo 69 straipsnio 4 dalyje (1996 m. liepos 11 d. redakcija) numatytu

pagrindu Konstitucinis Teismas, atsižvelgęs į nagrinėjamos konstitucinės justicijos bylos aplinkybes, gali tais atvejais, kai į jį kreipėsi ne teismas, bet kuris nors kitas Konstitucijos 106 straipsnyje nurodytas subjektas. Konstitucinis Teismas taip pat yra konstatavęs, kad tai pasakytina ir apie tuos atvejus, kai ginčijamas teisės aktas (jo dalis) nebuvo panaikintas, tačiau buvo pakeistas jame nustatytas teisinis reguliavimas (Konstitucinio Teismo 2003 m. kovo 4 d. nutarimas, 2006 m. kovo 14 d. sprendimas (byla Nr. 3/05), 2006 m. kovo 30 d. nutarimas).

4. Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus bylos dalis dėl Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 7 straipsnio (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) ta apimtimi, kuria nustatyta, kad nurodymus organizacinės veiklos klausimais Vyriausybės atstovui gali duoti Vyriausybės įgaliotas ministras, 8 straipsnio (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) ta apimtimi, kuria nustatyta, kad Vyriausybės atstovas Vyriausybės įgalioto ministro patvirtinta tvarka pateikia informaciją apie savo veiklą, 9 straipsnio (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) ta apimtimi, kuria nustatyta, kad kaip Vyriausybės atstovai vykdo savo įgaliojimus, prižiūri ir Vyriausybės atstovų veiklą koordinuoja Vyriausybės įgaliotas ministras, 11 straipsnio (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) ta apimtimi, kuria nustatyta, kad Vyriausybės atstovo tarnybos veiklos nuostatus tvirtina Vyriausybės įgaliotas ministras, atitikties Konstitucijos 123 straipsnio 2, 3 dalims nutrauktina.

V

Dėl Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymo (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) 2 straipsnio 2 dalies, Valstybės tarnybos įstatymo 44 straipsnio 1 dalies (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) nuostatos „Valstybės tarnautojas atleidžiamas iš pareigų, kai: <...> 5) pasibaigia <...> Vyriausybės atstovo (įstaigos vadovo) kadencija, kurios pradžia – Valstybės tarnybos įstatymo (Žin., 1999, Nr. 66-2130) įsigaliojimo data“, dėl Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. 1525 „Dėl Vyriausybės atstovo Marijampolės apskrčiai atleidimo“, Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. 1526 „Dėl Vyriausybės atstovo Panevėžio apskrčiai atleidimo“, Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. 1527 „Dėl Vyriausybės atstovo Šiaulių apskrčiai atleidimo“, Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. 1528 „Dėl Vyriausybės atstovo Telšių apskrčiai atleidimo“ 1 punkto, Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. 1529 „Dėl Vyriausybės atstovo Vilniaus apskrčiai atleidimo“, Vyriausybės 2003 m. gruodžio 10 d. nutarimo Nr. 1578 „Dėl Vyriausybės atstovo Šiaulių apskrčiai“ 1 punkto atitikties konstituciniams teisinės valstybės ir teisėtų lūkesčių apsaugos principams.

1. Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) nustatyta: „Šiuo Įstatymu nustatytas Vyriausybės atstovo skyrimo į pareigas terminas taikomas ir iki šio Įstatymo įsigaliojimo paskirtiems Vyriausybės atstovams.“

2. Seimas 1999 m. liepos 8 d. priėmė Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymą. Šis įstatymas įsigaliojo 1999 m. liepos 30 d. Seimas 2002 m. balandžio 23 d. priėmė Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymą, kurio 1 straipsniu Valstybės tarnybos įstatymas buvo pakeistas ir išdėstytas nauja redakcija. Naujos redakcijos Valstybės tarnybos įstatymas įsigaliojo 2002 m. liepos 1 d. Jis buvo keičiamas ir papildomas.

Valstybės tarnybos įstatymo 44 straipsnio 1 dalies 5 punktą (2002 m. balandžio 23 d. redakcija) buvo pakeistas Seimo 2002 m. gruodžio 10 d. priimtu Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 10 ir 44 straipsnių pakeitimo įstatymu, kuris įsigaliojo 2002 m. gruodžio 31 d.

Valstybės tarnybos įstatymo 44 straipsnio 1 dalyje (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) buvo nustatyta, kad „Valstybės tarnautojas atleidžiamas iš pareigų, kai: <...> 5) pasibaigia <...> Vyriausybės atstovo (įstaigos vadovo) kadencija, kurios pradžia – Valstybės tarnybos įstatymo (Žin., 1999, Nr. 66-2130) įsigaliojimo data“.

3. Seimas 1998 m. gegužės 14 d. priėmė Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymą. Šis įstatymas įsigaliojo 1998 m. birželio 3 d. Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymas (1998 m. gegužės 14 d. redakcija) nustatė savivaldybių administracinę priežiūrą vykdančių pareigūnų – Vyriausybės atstovų įgaliojimus bei šios priežiūros vykdymo tvarką. Minėtu įstatymu (reaguojant į Konstitucinio Teismo 1998 m. vasario 18 d. nutarimą, kuriuo prieštaraujančiu Konstitucijai buvo pripažintas Lietuvos Respublikos apskrities valdymo įstatymo pakeitimo ir papildymo bei Vyriausybės atstovo įstatymo pripažinimo netekusiu galios įstatymas ta apimtimi, kuria savivaldybių veiklos administracinės priežiūros savarankiškas konstitucinis institutas buvo sulietas su kitu institutu ir šitaip savivaldybių priežiūra buvo tiesiogiai inkorporuota į vietinį valdymą) į Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos sistemą bei Lietuvos teisės sistemą buvo grąžintas atskiras Vyriausybės atstovo institutas. Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje (1998 m. gegužės 14 d. redakcija) buvo nustatyta, kad Vyriausybės atstovą skiria ir atleidžia Vyriausybė valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministro teikimu.

4. Pagal Seimo 1995 m. balandžio 4 d. priimtą ir 1995 m. gegužės 1 d. įsigaliojusį Lietuvos Respublikos valdininkų įstatymą (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais) Vyriausybės atstovai buvo valdininkai.

Šiame kontekste pažymėtina, kad pagal Valdininkų įstatymą (1995 m. balandžio 4 d. redakcija su vėlesniais pakeitimais ir papildymais) visi valstybės valdininkai, taip pat visi savivaldybių valdininkai buvo skirstomi į „A“ ir „B“ lygius.

Pagal Valdininkų įstatymo 6 straipsnį (1997 m. sausio 16 d. redakcija) „A“ lygio valstybės valdininkais buvo laikomi tarnautojai, paskirti Seimo, Prezidento, Vyriausybės, ir kiti pareigybių sąraše nurodyti tarnautojai, padedantys valstybės politikams vykdyti savo funkcijas; šių valstybės valdininkų tarnyba buvo susieta su jų tiesioginių vadovų įgaliojimų trukme (2 dalis (1995 m.

balandžio 4 d. redakcija)); pareigybių priskyrimą „A“ lygiui pareigybių sąraše tvirtino Seimas (6 dalis (1997 m. sausio 16 d. redakcija)). Pagal Valdininkų įstatymo 11 straipsnio 1 dalį (1995 m. balandžio 4 d. redakcija) „A“ lygio valdininkai į valstybės valdymo tarnybą buvo priimami darbo ir kitų įstatymų nustatyta tvarka; su šiais valdininkais buvo sudaromos terminuotos darbo sutartys atitinkamų institucijų ar jų vadovų įgaliojimų laikui. Valdininkų įstatymo 20 straipsnio 2 dalyje (1995 m. balandžio 4 d. redakcija) buvo nustatyta, kad „A“ lygio valstybės ir savivaldybių valdininkai, su kuriais sudaroma terminuota darbo sutartis, atsistatydina sutarties terminui pasibaigus.

5. Seimas 1998 m. birželio 16 d. priėmė nutarimą Nr. VIII-795 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės valdymo tarnybos „A“ lygio valdininkų pareigybių sąrašo pakeitimo ir papildymo“. Šis Seimo nutarimas įsigaliojo 1998 m. birželio 16 d. Jo 1 straipsniu buvo pakeisti ir papildyti 1995 m. birželio 27 d. Seimo nutarimu Nr. I-965 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės valdymo tarnybos „A“ lygio valdininkų pareigybių sąrašo“ patvirtinti Valstybės valdymo tarnybos „A“ lygio valdininkų pareigybių sąrašo I, III, IV, V skirsniai; į šio sąrašo IV skirsnį buvo įtraukti *inter alia* Vyriausybės atstovai.

6. Konstatuotina, kad nuo 1998 m. birželio 16 d. pagal Lietuvos Respublikoje galiojusius teisės aktus Vyriausybės atstovai buvo „A“ lygio valstybės valdininkai, kurių tarnybos trukmė buvo susieta su juos paskyrusios Vyriausybės įgaliojimų trukme.

7. Seimas 1999 m. liepos 8 d. priėmė Valstybės tarnybos įstatymą. Valstybės tarnybos įstatymas įsigaliojo 1999 m. liepos 30 d. Įsigaliojus šiam įstatymui, neteko galios *inter alia* iki tol galiojęs Valdininkų įstatymas (1995 m. balandžio 4 d. redakcija su vėlesniais pakeitimais ir papildymais).

Pagal Valstybės tarnybos įstatymo 6 straipsnį (1999 m. liepos 8 d. redakcija) valstybės tarnautojai buvo skirstomi į viešojo administravimo valstybės tarnautojus ir paslaugų valstybės tarnautojus. Viešojo administravimo valstybės tarnautojai buvo skirstomi į karjeros valstybės tarnautojus, politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojus, įstaigų vadovus ir pakaitinius valstybės tarnautojus. Pagal Valstybės tarnybos įstatymo 16 straipsnio 1 dalį (1999 m. liepos 8 d. redakcija) į įstaigų vadovų pareigas asmenys galėjo būti priimami viešo konkurso būdu arba be konkurso politinio (asmeninio) pasitikėjimo pagrindu. Nagrinėjamos konstitucinės justicijos bylos kontekste pažymėtina, kad politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojais buvo laikomi viešojo administravimo valstybės tarnautojai, priimti į tarnybą pareigoms, įrašytoms į Seimo patvirtintą politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų pareigybių sąrašą (Valstybės tarnybos įstatymo 2 straipsnio 9 punktas (1999 m. liepos 8 d. redakcija)).

Valstybės tarnybos įstatymo 62 straipsnio 4 dalyje (1999 m. liepos 8 d. redakcija) buvo nustatyta, kad „A“ lygio valdininkai, kuriems iki šio įstatymo įsigaliojimo buvo taikomas

Valdininkų įstatymas, tampa politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojais. Valstybės tarnybos įstatymo 62 straipsnio 5 dalyje (1999 m. liepos 8 d. redakcija) buvo nustatyta, kad valstybės ir savivaldybių įstaigų vadovai (išskyrus Vyriausybės atstovus, apskričių viršininkus ir departamentų prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinius direktorius), kuriems iki šio įstatymo įsigaliojimo buvo taikomas Valdininkų įstatymas, tapo valstybės tarnautojais – įstaigų vadovais; jie buvo skiriami valstybės ar savivaldybių įstaigų vadovais teisės aktuose nustatytam, bet ne ilgesniam negu 5 metų laikotarpiui, kurio pradžia turėjo būti Valstybės tarnybos įstatymo (1999 m. liepos 8 d. redakcija) įsigaliojimo data.

Pažymėtina, kad Valstybės tarnybos įstatymo 62 straipsnis (1999 m. liepos 8 d. redakcija) buvo išdėstytas šio įstatymo dvyliktajame skirsnyje „Pereinamojo laikotarpio nuostatos“. Šio straipsnio, kaip ir kitų Valstybės tarnybos įstatymo dvyliktojo skirsnio straipsnių, nuostatos buvo skirtos reguliuoti tiems valstybės tarnybos ir su ja susijusiems santykiams, kurie jau buvo atsiradę pagal iki tol galiojusius teisės aktus ir įsigaliojant minėtam įstatymui nebuvo pasibaigę.

Taigi Vyriausybės atstovai, kurie buvo paskirti į šias pareigas iki Valstybės tarnybos įstatymo įsigaliojimo dienos ir kurių tarnybos trukmė, kaip minėta, buvo susieta su juos paskyrusios Vyriausybės įgaliojimų trukme, tapo politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojais.

8. Valstybės tarnybos įstatymo 15 straipsnio 5 dalyje (1999 m. liepos 8 d. redakcija) buvo nustatyta, kad politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų tarnyba baigiasi kartu su juos pasirinkusių valstybės politikų kadencija ar pasibaigus šių politikų įgaliojimams, o 56 straipsnio 1 dalyje (1999 m. liepos 8 d. redakcija) – kad valstybės tarnautojas praranda valstybės tarnautojo statusą, kai *inter alia* pasibaigia politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautoją pasirinkusio valstybės politiko įgaliojimai ar kadencija arba valstybės tarnautojas praranda valstybės politiko pasitikėjimą, jei prieš pradėdamas eiti šias pareigas politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojas nebuvo karjeros valstybės tarnautojas (14 punktas).

Šiame kontekste pažymėtina, kad Valstybės tarnybos įstatymo 15 straipsnio 5 dalies (1999 m. liepos 8 d. redakcija) ir 56 straipsnio 1 dalies 14 punkto (1999 m. liepos 8 d. redakcija) formuluotės „valstybės politikas (valstybės politikai)“, atsižvelgiant *inter alia* į tuo metu vykusios valstybės tarnybos sistemos reformos teisinės ir faktinės aplinkybes, negali būti aiškinamos kaip apimančios vien pareigūnus ir neapimančios (tam tikrais atvejais) kolegialių valstybės institucijų, kurias sudaro valstybės politikai.

Vyriausybės atstovai – ir tie, kurie buvo paskirti į šias pareigas iki Seimo 1999 m. liepos 8 d. priimto Valstybės tarnybos įstatymo įsigaliojimo dienos, tą dieną ėjo šias pareigas ir kurių tarnybos trukmė, kaip minėta, buvo susieta su juos paskyrusios Vyriausybės įgaliojimų trukme, ir tie, kurie turėjo būti paskirti į šias pareigas jau įsigaliojus Seimo 1999 m. liepos 8 d. priimtam Valstybės tarnybos įstatymui, iš šių pareigų galėjo būti atleisti *inter alia* kaip praradę Vyriausybės

pasitikėjimą. Taigi tokie Vyriausybės atstovai turėjo iš Valstybės tarnybos įstatymo (1999 m. liepos 8 d. redakcija) kylantį lūkestį, kad jie nebus atleisti iš šių pareigų iki Vyriausybės įgaliojimų pabaigos, nebent būtų atleisti iš pareigų kaip praradę Vyriausybės pasitikėjimą ar kitais įstatyme nustatytais pagrindais.

9. Vyriausybė, kuri buvo paskyrusi Vyriausybės atstovus iki Seimo 1999 m. liepos 8 d. priimto Valstybės tarnybos įstatymo įsigaliojimo dienos (1999 m. liepos 30 d.), savo įgaliojimų neteko 1999 m. lapkričio 11 d., kai įgaliojimus veikti gavo nauja Vyriausybė.

Vyriausybės 1999 m. gruodžio 1 d. nutarimu Nr. 1334 „Dėl Vyriausybės atstovų atleidimo“ ankstesnės, 1999 m. lapkričio 11 d. įgaliojimų netekusios, Vyriausybės paskirti Vyriausybės atstovai, pateikę atsistatydinimo pareiškimus, buvo atleisti iš šių pareigų, o Vyriausybės 1999 m. gruodžio 2 d. nutarimu Nr. 1335 „Dėl Vyriausybės atstovų skyrimo“ buvo paskirti Vyriausybės atstovai, turintys jau naujosios Vyriausybės politinį pasitikėjimą.

10. Seimas 2000 m. rugpjūčio 29 d. priėmė Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymą. Šis įstatymas įsigaliojo 2000 m. rugsėjo 7 d.

Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymo 13 straipsniu buvo pakeistas ir nauja redakcija išdėstytas Valstybės tarnybos įstatymo 16 straipsnis (1999 m. liepos 8 d. redakcija). Pagal Valstybės tarnybos įstatymo 16 straipsnio 1 dalies 1 punktą (2000 m. rugpjūčio 29 d. redakcija) Vyriausybės atstovai į pareigas turėjo būti priimami konkurso būdu.

Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymo 43 straipsnio 2 dalimi buvo pakeista Valstybės tarnybos įstatymo 62 straipsnio 5 dalis (1999 m. liepos 8 d. redakcija). Valstybės tarnybos įstatymo 62 straipsnio 5 dalyje (2000 m. rugpjūčio 29 d. redakcija) buvo *inter alia* nustatyta:

„Valstybės ir savivaldybių įstaigų vadovai tampa valstybės tarnautojais – įstaigų vadovais. Jų valstybės tarnybos santykiai įteisinami aukštesnės institucijos ar įstaigos vadovo (jei vadovas yra valstybės politikas, – asmens, atsakingo už personalo valdymą) įsakymu (potvarkiu): šie tarnautojai skiriami įstaigų vadovais šių įstaigų steigimo dokumentuose, įstatuose (nuostatuose) ar kituose jų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytam – ne trumpesniam negu 4 metų ir ne ilgesniam negu 5 metų – laikotarpiui (kadencijai), kurio pradžia yra Valstybės tarnybos įstatymo įsigaliojimo data, bet ne ilgiau, negu jie sukaks 62 metus ir 6 mėnesius. Sukakę šį amžių ir vyresni asmenys skiriami 2 metų laikotarpiui, kurio pradžia yra Valstybės tarnybos įstatymo įsigaliojimo data. Įstaigų vadovų, kurie sukaks 62 metus ir 6 mėnesius kadencijos laikotarpiu, tarnyba gali būti pratęsta, kol jie sukaks 65 metus, bet ne ilgesniam laikotarpiui, negu nustatyta vadovo kadencijos trukmė.“

Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymo 1 straipsnio 2 dalimi buvo pakeista Valstybės tarnybos įstatymo 2 straipsnio 9 dalis (1999 m. liepos 8 d. redakcija). Valstybės

tarnybos įstatymo 2 straipsnio 9 dalyje (2000 m. rugpjūčio 29 d. redakcija) buvo nustatyta, kad politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojas – tai viešojo administravimo valstybės tarnautojas, priimtas į valstybės tarnybą jį pasirinkusio valstybės politiko įgaliojimų laikotarpiui pareigoms, pagal šį įstatymą įrašytoms į politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų pareigybių sąrašą. Be to, Valstybės tarnybos įstatymas (iki tol išdėstytas 1999 m. liepos 8 d. redakcija) buvo papildytas 2 priedėliu „Viešojo administravimo – įstaigų vadovų ir karjeros – valstybės tarnautojų tipinių pareigybių kategorijos“, kurio 27 skirsnyje buvo įrašyta ir Vyriausybės atstovo pareigybė.

Pažymėtina, kad Valstybės tarnybos įstatymo 62 straipsnio 5 dalies (2000 m. rugpjūčio 29 d. redakcija) formuluotė „valstybės ir savivaldybių įstaigų vadovai“ aiškintina atsižvelgiant *inter alia* į tai, kad pagal Valstybės tarnybos įstatymo 2 straipsnio 10 dalį (2000 m. rugpjūčio 29 d. redakcija) įstaigos vadovas – tai valstybės tarnautojas, konkurso būdu ar politinio (asmeninio) pasitikėjimo pagrindu paskirtas vadovauti valstybės ar savivaldybės įstaigai nustatytos kadencijos laikotarpiui ar neterminuotai. Taigi minėta Valstybės tarnybos įstatymo 62 straipsnio 5 dalies (2000 m. rugpjūčio 29 d. redakcija) formuluotė savaime nereiškia, kad tie valstybės ir savivaldybių įstaigų vadovai, kurie buvo paskirti į pareigas įsigaliojus Seimo 1999 m. liepos 8 d. priimtam Valstybės tarnybos įstatymui, bet dar neįsigaliojus Seimo 2000 m. rugpjūčio 29 d. priimtam Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymui, turėjo būti traktuojami tik kaip politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojai ar tik kaip valstybės tarnautojai, kurie į pareigas priimami konkurso būdu. Tačiau Vyriausybės atstovai, kurie buvo paskirti į šias pareigas įsigaliojus Seimo 1999 m. liepos 8 d. priimtam Valstybės tarnybos įstatymui, bet dar neįsigaliojus Seimo 2000 m. rugpjūčio 29 d. priimtam Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymui (t. y. iki 2000 m. rugsėjo 7 d.), buvo politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojai, nes, kaip minėta, jie turėjo juos paskyrusios Vyriausybės politinį pasitikėjimą ir jų tarnybos trukmė buvo susieta su juos paskyrusios Vyriausybės įgaliojimų trukme.

Pabrėžtina, kad Valstybės tarnybos įstatyme nustatytas teisinis reguliavimas 2000 m. rugpjūčio 29 d. padarius atitinkamus pakeitimus ir papildymus tapo supainiotas, prieštaringas ir dviprasmiškas. Tačiau sistemiškai aiškinant Valstybės tarnybos įstatymo 2 straipsnio 10 dalį (2000 m. rugpjūčio 29 d. redakcija), 16 straipsnio 1 dalies 1 punktą (2000 m. rugpjūčio 29 d. redakcija), 62 straipsnio 5 dalį (2000 m. rugpjūčio 29 d. redakcija), ypač atsižvelgiant į tai, kad Valstybės tarnybos pakeitimo ir papildymo įstatymu nebuvo pakeista Valstybės tarnybos įstatymo 62 straipsnio 4 dalies nuostata (1999 m. liepos 8 d. redakcija), kad „A“ lygio valdininkai, kuriems iki Valstybės tarnybos įstatymo (1999 m. liepos 8 d. redakcija) įsigaliojimo buvo taikomas Valdininkų įstatymas, turėjo tapti politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojais, taip pat atsižvelgiant į tai, kad, kaip minėta, Vyriausybės atstovai, kurie buvo paskirti į šias pareigas įsigaliojus Seimo

1999 m. liepos 8 d. priimtam Valstybės tarnybos įstatymui, bet dar neišgaliojus Seimo 2000 m. rugpjūčio 29 d. priimtam Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymui (t. y. iki 2000 m. rugsėjo 7 d.), buvo politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojai, nes jie turėjo juos paskyrusios Vyriausybės politinį pasitikėjimą ir jų tarnybos trukmė buvo susieta su juos paskyrusios Vyriausybės įgaliojimų trukme, ir nepaisant to, kad Valstybės tarnybos įstatymo 2 priedėlio „Viešojo administravimo – įstaigų vadovų ir karjeros – valstybės tarnautojų tipinių pareigybių kategorijos“ 27 skirsnyje (2000 m. rugpjūčio 29 d. redakcija) buvo įrašyta Vyriausybės atstovo pareigybė, konstatuotina, kad Vyriausybės atstovai, kurie buvo paskirti į šias pareigas išgaliojus Seimo 1999 m. liepos 8 d. priimtam Valstybės tarnybos įstatymui, bet dar neišgaliojus Seimo 2000 m. rugpjūčio 29 d. priimtam Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymui (t. y. iki 2000 m. rugsėjo 7 d.), ir toliau liko politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojais, kurie turėjo iš Valstybės tarnybos įstatymo (1999 m. liepos 8 d. redakcija) kylantį lūkestį, kad jie nebus atleisti iš šių pareigų iki Vyriausybės įgaliojimų pabaigos, nebent būtų atleisti iš pareigų kaip praradę Vyriausybės pasitikėjimą ar kitais įstatyme nustatytais pagrindais.

11. Vyriausybė, kuri įgaliojimus veikti buvo gavusi 1999 m. lapkričio 11 d., savo įgaliojimų neteko 2000 m. lapkričio 9 d., kai įgaliojimus veikti gavo nauja Vyriausybė.

2000 m. lapkričio 9 d. įgaliojimų netekusios Vyriausybės paskirti Vyriausybės atstovai pagal Valstybės tarnybos įstatymo 56 straipsnio 1 dalies 14 punktą (2000 m. rugpjūčio 29 d. redakcija) turėjo būti atleisti iš pareigų pasibaigus juos paskyrusios Vyriausybės įgaliojimams. Nauji Vyriausybės atstovai galėjo būti skiriami tik Valstybės tarnybos įstatymo (2000 m. rugpjūčio 29 d. redakcija) tokiems valstybės tarnautojams nustatyta tvarka, t. y. konkurso būdu (16 straipsnio 1 dalies 1 punktas (2000 m. rugpjūčio 29 d. redakcija)).

12. Pabrėžtina, kad nors minėti reikalavimai kyla iš Konstitucijos ir įstatymų, jie nebuvo įvykdyti – asmenys, kuriuos Vyriausybės atstovais buvo paskyrusi ta Vyriausybė, kuri įgaliojimus veikti gavo 1999 m. lapkričio 11 d. ir kuri 2000 m. lapkričio 9 d. neteko įgaliojimų, nebuvo atleisti iš pareigų (tai Vyriausybei netekus įgaliojimų) pagal Valstybės tarnybos įstatymo 56 straipsnio 1 dalies 14 punktą (2000 m. rugpjūčio 29 d. redakcija); jie šias pareigas ėjo ir toliau, nors dirbo jau kita Vyriausybė, kuri įgaliojimus veikti gavo 2000 m. lapkričio 9 d.

Pagal Konstituciją tokia teisinė ir faktinė situacija netoleruotina.

Taigi minėtiems asmenims,ėjusiems Vyriausybės atstovų pareigas, nors jie nebuvo į jas paskirti įstatymų nustatyta tvarka (konkurso būdu), neatsirado joks teisės ginamas lūkestis, kad jų įgaliojimų trukmė bus ilgesnė negu juos paskyrusios Vyriausybės įgaliojimų trukmė; kaip minėta, juos paskyrusi Vyriausybė buvo netekusi įgaliojimų.

13. Seimas 2000 m. lapkričio 21 d. priėmė Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 7, 17, 21, 33, 43, 50, 55, 56, 62, 66, 69, 71, 76, 78 straipsnių ir 1 bei 2 priedėlių pakeitimo

įstatymą. Valstybės tarnybos įstatymo 7, 17, 21, 33, 43, 50, 55, 56, 62, 66, 69, 71, 76, 78 straipsnių ir 1 bei 2 priedėlių pakeitimo įstatymas įsigaliojo 2000 m. lapkričio 29 d.

Valstybės tarnybos įstatymo 7, 17, 21, 33, 43, 50, 55, 56, 62, 66, 69, 71, 76, 78 straipsnių ir 1 bei 2 priedėlių pakeitimo įstatymo 9 straipsnio 2 dalimi buvo pakeista Valstybės tarnybos įstatymo 62 straipsnio 12 dalis (2000 m. rugpjūčio 29 d. redakcija). Pagal Valstybės tarnybos įstatymo 62 straipsnio 12 dalį (2000 m. lapkričio 21 d. redakcija) pasikeitus valstybės tarnautojo pareigybės statusui (kai valstybės tarnautojo, pagal šio įstatymo 15 straipsnį ar pagal 62 straipsnio 4 dalį tapusio politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautoju, pareigybė buvo įrašyta į šio įstatymo 2 priedėlį arba kai pareigybė perkeliama iš 1 priedėlio į 2 priedėlį arba iš 2 priedėlio į 1 priedėlį), einančio šias pareigas asmens tarnybos santykiai tęsiasi – jis tampa atitinkamai karjeros valstybės tarnautoju, įstaigos vadovu ar politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautoju; jo tarnybos santykiai įteisinami asmenų, nurodytų šio įstatymo 14 straipsnio 7 dalyje (karjeros valstybės tarnautojams), 15 straipsnio 2 dalyje (politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojams) ar 62 straipsnio 5 dalyje (įstaigų vadovams), įsakymu (potvarkiu).

14. Taigi Valstybės tarnybos įstatymo 62 straipsnio 12 dalyje (2000 m. lapkričio 21 d. redakcija) buvo įtvirtintas *inter alia* toks teisinis reguliavimas, kad šioje dalyje nurodyti politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojai tampa karjeros valstybės tarnautojais ne konkurso būdu, o *ex lege*. Tai reiškia, kad buvo sudarytos teisinės prielaidos tam tikriems asmenims būti išskirtiems iš visų asmenų, siekiančių stoti į valstybinę tarnybą.

Toks teisinis reguliavimas buvo nesuderinamas su Konstitucijos 33 straipsnio 1 dalimi, pagal kurią piliečiai turi teisę lygiomis sąlygomis stoti į Lietuvos Respublikos valstybinę tarnybą, su Konstitucijos 29 straipsnio 1 dalimi, kurioje nustatyta, kad įstatymui, teismui ir kitoms valstybės institucijoms ar pareigūnams visi asmenys lygūs.

15. Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus darytina išvada, kad Valstybės tarnybos įstatymo 62 straipsnio 12 dalyje (2000 m. lapkričio 21 d. redakcija) įtvirtinta taisyklė, jog politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojas gali tapti karjeros valstybės tarnautoju ne bendrais pagrindais, taikomais asmenims, siekiantiems stoti į valstybinę tarnybą, o *ex lege*, prieštaravo Konstitucijos 29 straipsnio 1 daliai, 33 straipsnio 1 daliai.

16. Pabrėžtina, kad Valstybės tarnybos įstatymo 62 straipsnio 12 dalyje (2000 m. lapkričio 21 d. redakcija) nustatytas teisinis reguliavimas asmenims, Vyriausybės atstovais paskirtiems Vyriausybės, kuri neteko įgaliojimų 2000 m. lapkričio 9 d., negalėjo sukurti ir nesukūrė jokio teisės ginamo lūkesčio, kad jų įgaliojimų trukmė bus ilgesnė negu juos paskyrusios Vyriausybės įgaliojimų (kurie, kaip minėta, buvo pasibaigę) trukmė.

17. Tokio teisės ginamo lūkesčio minėtiems asmenims negalėjo sukurti ir nesukūrė – dėl jau minėtų priežasčių – ir Seimo 2000 m. gruodžio 21 d. priimto bei 2001 m. sausio 1 d. įsigaliojusio

Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 8 straipsnio pakeitimo įstatymo 1 straipsnis, kuriuo buvo pakeista Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 8 straipsnio 1 dalis (1998 m. gegužės 14 d. redakcija) ir buvo nustatyta, kad Vyriausybės atstovas skiriamas 4 metų laikotarpiui (kadencijai) ir atleidžiamas Valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka.

Pabrėžtina, kad jokio teisės ginamo lūkesčio minėtiems asmenims negalėjo sukurti ir nesukūrė ir pareiškėjų ginčijamos Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymo (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) 2 straipsnio 2 dalis, kurioje nustatyta, kad šiuo įstatymu nustatytas Vyriausybės atstovo skyrimo į pareigas terminas taikomas ir iki šio įstatymo įsigaliojimo paskirtiems Vyriausybės atstovams, bei Valstybės tarnybos įstatymo 44 straipsnio 1 dalies (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) nuostata „Valstybės tarnautojas atleidžiamas iš pareigų, kai: <...> 5) pasibaigia <...> Vyriausybės atstovo (įstaigos vadovo) kadencija, kurios pradžia – Valstybės tarnybos įstatymo (Žin., 1999, Nr. 66-2130) įsigaliojimo data“.

Priešingai, minėtomis nuostatomis buvo toliau įteisinama tokia Konstitucijos netoleruojama teisinė ir faktinė situacija, kai asmenys, Vyriausybės atstovais paskirti Vyriausybės, kuri neteko įgaliojimų 2000 m. lapkričio 9 d., nebuvo atleisti iš Vyriausybės atstovų pareigų pagal Valstybės tarnybos įstatymo 56 straipsnio 1 dalies 14 punktą (2000 m. rugpjūčio 29 d. redakcija), nors juos paskyrusios Vyriausybės įgaliojimai jau buvo pasibaigę.

18. Nagrinėjamos konstitucinės justicijos bylos kontekste paminėtina ir tai, kad asmenys, Vyriausybės atstovais paskirti Vyriausybės, kuri neteko įgaliojimų 2000 m. lapkričio 9 d., nebuvo atleisti iš Vyriausybės atstovų pareigų pagal Valstybės tarnybos įstatymo 56 straipsnio 1 dalies 14 punktą (2000 m. rugpjūčio 29 d. redakcija) dar ilgą laiką po to, kai Vyriausybė, kuri įgaliojimus veikti buvo gavusi 2000 m. lapkričio 9 d. (kaip minėta, tų asmenų nepaskyrusi į Vyriausybės atstovų pareigas), 2001 m. liepos 12 d. neteko įgaliojimų ir pradėjo dirbti dar kita Vyriausybė.

19. Vyriausybė 2003 m. gruodžio 3 d. priėmė: nutarimą Nr. 1525 „Dėl Vyriausybės atstovo Marijampolės apskričiai atleidimo“, kuriuo buvo nutarta 2003 m. gruodžio 8 d. atleisti Algirdą Juozą Grabauską iš Vyriausybės atstovo Marijampolės apskričiai pareigų pagal Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 44 straipsnio 1 dalies 5 punktą; nutarimą Nr. 1526 „Dėl Vyriausybės atstovo Panevėžio apskričiai atleidimo“, kuriuo buvo nutarta 2003 m. gruodžio 8 d. atleisti Zitą Petronėlę Kriauciūnaitę iš Vyriausybės atstovės Panevėžio apskričiai pareigų pagal Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 44 straipsnio 1 dalies 5 punktą; nutarimą Nr. 1527 „Dėl Vyriausybės atstovo Šiaulių apskričiai atleidimo“, kuriuo buvo nutarta 2003 m. gruodžio 8 d. atleisti Vitolį Januševičių iš Vyriausybės atstovo Šiaulių apskričiai pareigų pagal Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 44 straipsnio 1 dalies 5 punktą; nutarimą Nr. 1528 „Dėl Vyriausybės atstovo Telšių apskričiai atleidimo“, kurio 1 punktu buvo nutarta 2003 m. gruodžio 8

d. atleisti Juozą Vengalį iš Vyriausybės atstovo Telšių apskrčiai pareigų pagal Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 44 straipsnio 1 dalies 5 punktą; nutarimą Nr. 1529 „Dėl Vyriausybės atstovo Vilniaus apskrčiai atleidimo“, kuriuo buvo nutarta 2003 m. gruodžio 8 d. atleisti Gintautą Jakimavičių iš Vyriausybės atstovo Vilniaus apskrčiai pareigų pagal Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 44 straipsnio 1 dalies 5 punktą. Vyriausybės 2003 m. gruodžio 10 d. priėmė nutarimą Nr. 1578 „Dėl Vyriausybės atstovo Šiaulių apskrčiai“, kurio 1 punktu buvo nutarta perkelti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarime Nr. 1527 „Dėl Vyriausybės atstovo Šiaulių apskrčiai atleidimo“ nurodytą Vitolio Januševičiaus atleidimo iš Vyriausybės atstovo Šiaulių apskrčiai pareigų datą į pirmą darbo dieną pasibaigus jo nedarbingumui.

20. Nurodyti asmenys – A. J. Grabauskas, Z. P. Kriaučiūnaitė, V. Januševičius, J. Vengalis, G. Jakimavičius – Vyriausybės atstovais buvo paskirti Vyriausybės 1999 m. gruodžio 2 d. nutarimu Nr. 1335 „Dėl Vyriausybės atstovų skyrimo“ ir traktuotini kaip turėję tuometinės Vyriausybės politinį pasitikėjimą.

Šiame Konstitucinio Teismo nutarime konstatuota, kad asmenys, Vyriausybės atstovais buvo paskirti Vyriausybės, kuri neteko įgaliojimų 2000 m. lapkričio 9 d., negalėjo turėti jokio teisės ginamo lūkesčio, kad jų įgaliojimų trukmė bus ilgesnė negu juos paskyrusios Vyriausybės įgaliojimų (kurie, kaip minėta, buvo pasibaigę) trukmė.

21. Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus darytina išvada, kad Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimas Nr. 1525 „Dėl Vyriausybės atstovo Marijampolės apskrčiai atleidimo“, Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimas Nr. 1526 „Dėl Vyriausybės atstovo Panevėžio apskrčiai atleidimo“, Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimas Nr. 1527 „Dėl Vyriausybės atstovo Šiaulių apskrčiai atleidimo“, Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. 1528 „Dėl Vyriausybės atstovo Telšių apskrčiai atleidimo“ 1 punktas, Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimas Nr. 1529 „Dėl Vyriausybės atstovo Vilniaus apskrčiai atleidimo“, Vyriausybės 2003 m. gruodžio 10 d. nutarimo Nr. 1578 „Dėl Vyriausybės atstovo Šiaulių apskrčiai“ 1 punktas pareiškėjo – Vilniaus apygardos administracinio teismo nurodytu aspektu neprieštarauja konstituciniam teisėtų lūkesčių apsaugos principui.

Tai konstatavus konstatuotina, kad Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimas Nr. 1525 „Dėl Vyriausybės atstovo Marijampolės apskrčiai atleidimo“, Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimas Nr. 1526 „Dėl Vyriausybės atstovo Panevėžio apskrčiai atleidimo“, Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimas Nr. 1527 „Dėl Vyriausybės atstovo Šiaulių apskrčiai atleidimo“, Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. 1528 „Dėl Vyriausybės atstovo Telšių apskrčiai atleidimo“ 1 punktas, Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimas Nr. 1529 „Dėl Vyriausybės atstovo Vilniaus apskrčiai atleidimo“, Vyriausybės 2003 m. gruodžio 10 d. nutarimo Nr. 1578 „Dėl

Vyriausybės atstovo Šiaulių apskrčiaiiai“ 1 punktas pareiškėjo – Vilniaus apygardos administracinio teismo nurodytu aspektu neprieštarauja ir konstituciniam teisinės valstybės principui.

22. Konstatavęs, kad Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimas Nr. 1525 „Dėl Vyriausybės atstovo Marijampolės apskrčiaiiai atleidimo“, Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimas Nr. 1526 „Dėl Vyriausybės atstovo Panevėžio apskrčiaiiai atleidimo“, Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimas Nr. 1527 „Dėl Vyriausybės atstovo Šiaulių apskrčiaiiai atleidimo“, Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. 1528 „Dėl Vyriausybės atstovo Telšių apskrčiaiiai atleidimo“ 1 punktas, Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimas Nr. 1529 „Dėl Vyriausybės atstovo Vilniaus apskrčiaiiai atleidimo“, Vyriausybės 2003 m. gruodžio 10 d. nutarimo Nr. 1578 „Dėl Vyriausybės atstovo Šiaulių apskrčiaiiai“ 1 punktas pareiškėjo – Vilniaus apygardos administracinio teismo nurodytu aspektu neprieštarauja konstituciniams teisinės valstybės ir teisėtų lūkesčių apsaugos principams, ir atsižvelgdamas į tai, kad, kaip konstatuota šiame Konstitucinio Teismo nutarime, pareiškėjų ginčijamos Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymo (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) 2 straipsnio 2 dalis ir Valstybės tarnybos įstatymo 44 straipsnio 1 dalies (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) nuostata „Valstybės tarnautojas atleidžiamas iš pareigų, kai: <...> 5) pasibaigia <...> Vyriausybės atstovo (įstaigos vadovo) kadencija, kurios pradžia – Valstybės tarnybos įstatymo (Žin., 1999, Nr. 66-2130) įsigaliojimo data“ asmenims, Vyriausybės atstovais paskirtiems Vyriausybės, kuri neteko įgaliojimų 2000 m. lapkričio 9 d., negalėjo sukurti ir nesukūrė jokio teisės ginamo lūkesčio, kad jų įgaliojimų trukmė bus ilgesnė negu juos paskyrusios Vyriausybės įgaliojimų (kurie, kaip minėta, buvo pasibaigę) trukmė, taip pat atsižvelgdamas į tai, kad į pareiškėjo – Vilniaus apygardos administracinio teismo iškeltą teisės klausimą (susijusį su atitinkamoje byloje taikytinų Vyriausybės nutarimų konstitucingumo tyrimu) iš esmės atsakyta, Konstitucinis Teismas šioje konstitucinės justicijos byloje toliau netirs, ar Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymo (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) 2 straipsnio 2 dalis ir Valstybės tarnybos įstatymo 44 straipsnio 1 dalies (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija) nuostata „Valstybės tarnautojas atleidžiamas iš pareigų, kai: <...> 5) pasibaigia <...> Vyriausybės atstovo (įstaigos vadovo) kadencija, kurios pradžia – Valstybės tarnybos įstatymo (Žin., 1999, Nr. 66-2130) įsigaliojimo data“ neprieštarauja Konstitucijai. Ši bylos dalis nutrauktina.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 102, 105 straipsniais, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 1, 53, 54, 55, 56 straipsniais, 69 straipsnio 4 dalimi, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas

nutaria:

1. Pripažinti, kad Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 3

straipsnio 4 dalis (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija; Žin., 2002, Nr. 127-5748) prieštaravo Lietuvos Respublikos Konstitucijos 35 straipsnio 1 daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui.

2. Pripažinti, kad Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 3 straipsnio 4 dalis (2004 m. birželio 8 d. redakcija; Žin., 2004, Nr. 98-3626) prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 35 straipsnio 1 daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui.

3. Pripažinti, kad Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 5 straipsnio 4 dalis (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija; Žin., 2002, Nr. 127-5748) neprieštaravo Lietuvos Respublikos Konstitucijai.

4. Pripažinti, kad Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 62 straipsnio 12 dalyje (2000 m. lapkričio 21 d. redakcija; Žin., 2000, Nr. 102-3213) įtvirtinta taisyklė, kad politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojas gali tapti karjeros valstybės tarnautoju ne bendrais pagrindais, taikomais asmenims, siekiantiems stoti į valstybinę tarnybą, o *ex lege*, prieštaravo Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsnio 1 daliai, 33 straipsnio 1 daliai.

5. Pripažinti, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimas Nr. 1525 „Dėl Vyriausybės atstovo Marijampolės apskričiai atleidimo“ (Žin., 2003, Nr. 114-5156), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimas Nr. 1526 „Dėl Vyriausybės atstovo Panevėžio apskričiai atleidimo“ (Žin., 2003, Nr. 114-5157), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimas Nr. 1527 „Dėl Vyriausybės atstovo Šiaulių apskričiai atleidimo“ (Žin., 2003, Nr. 114-5158), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. 1528 „Dėl Vyriausybės atstovo Telšių apskričiai atleidimo“ (Žin., 2003, Nr. 114-5159) 1 punktas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimas Nr. 1529 „Dėl Vyriausybės atstovo Vilniaus apskričiai atleidimo“ (Žin., 2003, Nr. 114-5160), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gruodžio 10 d. nutarimo Nr. 1578 „Dėl Vyriausybės atstovo Šiaulių apskričiai“ (Žin., 2003, Nr. 116-5292) 1 punktas neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai.

6. Nutraukti bylos dalį dėl Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 7 straipsnio (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija; Žin., 2002, Nr. 127-5748) ta apimtimi, kuria nustatyta, kad nurodymus organizacinės veiklos klausimais Vyriausybės atstovui gali duoti Vyriausybės įgaliotas ministras, 8 straipsnio (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija; Žin., 2002, Nr. 127-5748) ta apimtimi, kuria nustatyta, kad Vyriausybės atstovas Vyriausybės įgalioto ministro patvirtinta tvarka pateikia informaciją apie savo veiklą, 9 straipsnio (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija; Žin., 2002, Nr. 127-5748) ta apimtimi, kuria nustatyta, kad kaip Vyriausybės atstovai vykdo savo įgaliojimus, prižiūri ir Vyriausybės atstovų veiklą koordinuoja Vyriausybės įgaliotas ministras, 11 straipsnio (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija; Žin., 2002, Nr. 127-5748) ta apimtimi, kuria nustatyta, kad Vyriausybės atstovo tarnybos veiklos nuostatus tvirtina Vyriausybės įgaliotas

ministras, atitiktis Lietuvos Respublikos Konstitucijai.

7. Nutraukti bylos dalį dėl Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymo (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija; Žin., 2002, Nr. 127-5748) 2 straipsnio 2 dalies atitiktis Lietuvos Respublikos Konstitucijai.

8. Nutraukti bylos dalį dėl Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 44 straipsnio 1 dalies (2002 m. gruodžio 10 d. redakcija; Žin., 2002, Nr. 127-5750) nuostatos „Valstybės tarnautojas atleidžiamas iš pareigų, kai: <...> 5) pasibaigia <...> Vyriausybės atstovo (įstaigos vadovo) kadencija, kurios pradžia – Valstybės tarnybos įstatymo (Žin., 1999, Nr. 66-2130) įsigaliojimo data“ atitiktis Lietuvos Respublikos Konstitucijai.

Šis Konstitucinio Teismo nutarimas yra galutinis ir neskundžiamas.

Nutarimas skelbiamas Lietuvos Respublikos vardu.

Konstitucinio Teismo teisėjai:

Armanas Abramavičius

Toma Birmontienė

Egidijus Kūris

Kęstutis Lapinskas

Zenonas Namavičius

Ramutė Ruškytė

Vytautas Sinkevičius

Stasys Stačiokas

Romualdas Kęstutis Urbaitis